

G HMP

Ediční plán
22/23

Editorial

Ediční činnost prochází napříč všemi odděleními Galerie hlavního města Prahy a odráží jak badatelské, tak výstavní aktivity jejich zaměstnanců a spolupracovníků. Zahrnuje jak odborné teoretické publikace, katalogy výstav různé velikosti, tak i práce reflektující někdy velmi specifickou činnost galerie, například v roce 2023 bude vydána publikace o restaurování veřejné plastiky, určená pro odbornou i nejšířší veřejnost, což mj. propojí i netradiční zpracování formou komiksu. Podobně pozoruhodnou práci představí *Mystický koridor*, publikace věnovaná Karlovu mostu, připravovaná na rok 2024.

Pochopitelně největší část knižní produkce GHMP tvoří publikace svázané s výstavní činností. Bude tak pokračovat ediční řada katalogů věnovaná sochařským výstavám v Zámku Troja, kterým se pravidelně věnuje Magdalena Juříková, ediční řadu týkající se zkoumání zajímavých aspektů současného umění rozšíří práce Jitky Hlaváčkové a Sandry Baborovské – první se věnuje fotografii, druhá vztahu filmu a obrazu. Monografické katalogy představí legendu srbského konceptuálního umění Dragoljuba Rašu Todosijeviče. Na projektech Jitky Svobodové a Margity Titlové Ylovsky GHMP spolupracuje s externími nakladateli.

3

Významným počinem, mapujícím důležité období v historii GHMP, je publikace *Heroin Crystal*, zabývající se uměleckou scénou devadesátých let, kterou právě Galerie hlavního města Prahy pomáhala spoluvytvářet. Mezi výstupy sumarizující dlouholetý výzkum patří například publikace představující v širokých kulturních, geografických a uměleckých souvislostech sochařské dílo a život Ivana Meštroviče, na které se podílí mezinárodní kolektiv vedený Sandrou Baborovskou.

Nejsou to ovšem všechny tituly, které GHMP připravuje – i tak je nicméně vidět, že ediční činnost, k níž náleží také celá řada drobnějších výstupů a materiálů pro veřejnost, je pestrá a mnohohrstevnatá. Budeme jen doufat, že prudký nárůst energií a cen mnoha komponentů, z nichž se kvalitní kniha skládá, nebude nakonec omezující či dokonce likvidační pro připravované publikační, ale i výstavní projekty.

Přeji krásné a podnětné čtení s publikacemi Galerie hlavního města Prahy

Helena Musilová, náměstkyně pro odbornou činnost

Grafické řešení: Anymade Studio
Produkce: Anna Kulíčková
Náklad: 3000 ks

Vydává Galerie hlavního města Prahy v roce 2022.
www.ghmp.cz

Ediční plán je sestavován odborným oddělením v návaznosti na výstavní harmonogram, produkční stránku zajišťuje Oddělení komunikace, doprovodných programů a ediční činnosti. Ediční činnost galerie je pravidelně prezentována na knižních veletrzích, v knihupectvích GHMP a dalších vybraných obchodech.

V našich knihupectvích se zaměřujeme především na publikace o umění. Nabízíme rozsáhlý výběr odborných knih, monografií, katalogů k výstavám, autorských knih, specializovaných časopisů a také publikací pro děti. Naleznete zde také plakáty, pohlednice a další tiskoviny reagující na aktuální výstavy GHMP.

Oddělení komunikace, programů a ediční činnosti pořádá v roce 2022 již druhý ročník knižního veletrhu zaměřeného výhradně na uměleckou a uměnovědnou literaturu *GHMP Art Book Fair*.

4

SUŠKA – KAMENY / ŠKODA – OBJEKTY

Katalog *Suška - Kameny / Škoda - Objekty* vyšel ke stejnojmenné výstavě Michala Škody a Čestmíra Sušky konané v Zámku Troja od 6. dubna do 30. října 2022.

Michal Škoda pracuje s maximálně redukovánými tvary, které v prostoru hybridně expandují, a nepřipomínají tak klasické stereometrické útvary. Působí jako objekty odvozené z futuristické architektury nebo schránky ukrývající nějaké magické tajemství. Vedle toho se intenzivně zabývá kresbou, která je plošným vyjádřením prostorových rozvrhů sledovaných v objektech. Vedle minimalistického tvarosloví je důležitou výrazovou složkou jeho prací užití černého monochromu nebo jednoduchého kontrastu černé a bílé.

Čestmír Suška svou práci často definuje skrze materiál. V současnosti stojí pevnýma nohama v nové etapě, která je svázána s kamenem. Perforované cisterny jsou minulostí a odebírání hmoty z kamenného bloku představuje zcela opačný sochařský postup, který vyžaduje nejen řemeslo a flexibilní vnímání kvality kamene, ale nesmí zároveň dojít k ohnutí původní koncepce budoucího díla.

5

Editorka: Magdalena Juříková
Autoři textů: Magdalena Juříková, Čestmír Suška, Michal Škoda
Grafický design: Anymade Studio
Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022

PhDr. Magdalena Juříková působí jako historička umění, kurátorka a od roku 2012 je ředitelkou Galerie hlavního města Prahy. Jejím profesním zájmem je české umění 20. století a současné umění, zejména sochařství a plastika. Dějiny umění vystudovala na FF Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně. Po studiích nastoupila jako odborná asistentka a kurátorka ve Sbírce moderního sochařství Národní galerie v Praze. Později zde působila na pozici vedoucí sbírky sochařství v sekci Sbírky moderního a současného umění. V roce 1993 byla kurátorkou české účasti na Bienále v Benátkách (*František Skála: Pouť do Benátek*). V rámci vznikající sbírky Komerční banky působila jako konzultantka a tajemnice pro pořizování uměleckých děl. Mezi lety 1999–2012 byla ředitelkou Nadačního fondu Galerie Zlatá husa.

VĚŠTĚNÍ Z NOČNÍ OBLOHY ČÁSTEČNĚ ZAKRYTÉ MRAKY. ROLE FOTOGRAFIE V POSTMEDIÁLNÍ DOBĚ

Katalog *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době* vyšel ke stejnojmenné výstavě konané v Domě fotografie od 24. května do 18. září 2022.

Publikace zkoumá současné formy vizuality v umění vycházejícím z média fotografie. Představuje spektrum myšlenkových i uměleckých přístupů více než tři desítek teoretiků i umělců z Čech, Slovenska, Velké Británie, Řecka a dalších zemí. Základní půdorys knihy tvoří příspěvky dvanácti spoluautorů, kteří odpovídějí na kurátorskou anketu na téma „postmediální fotografie“. Jejich příspěvky ukazují, jak se vizuální umění vyrovnává se zrychlujícím se prolínáním fyzického a digitálního světa a jejich propojováním s globálními sítěmi a procesy. Tento proces výrazně mění způsoby tvorby obrazů, jejich výsledné podoby i způsoby jejich uchovávání a manipulace s nimi. Technologie vybavené umělou inteligencí za nás vylepšují, svévolně mění, a dokonce samy tvoří obrazy zdánlivé reality, ze statických obrazů dělají pohyblivé, animují a s pomocí 3D tisku vyrábějí realitu samotnou. Na základě psychologicko-sociálních analýz a algoritmů efektivně třídí informace a tvoří individuální reality na míru každému uživateli. Čím dál více se tak stávají soběstačným uměleckým médiem. Publikace není výsledkem vzájemné spolupráce, ale částečně nahodilou strukturou, která do jisté míry přejímá principy postdigitální reality. Na nespojitém vzorku uměleckých přístupů řeší otázky spojené s rolí fotografie ve zrychlujícím se procesu fragmentace, multiplicity a manipulovatelnosti vizuálních médií i vliv tohoto procesu na „uměleckou fotografii“. Zabývá se otázkou vztahu digitálního archivu, emocionální paměti umění i sociální roli umění v systému, jenž se díky své bezhraničnosti vymyká jakékoliv kontrole. Fragmentárnost, která uveřejněné sondy charakterizuje, se zdá být určujícím znakem současného vnímání. Spektrum odpovědí vytváří plastickou mozaiku, jejíž jednotlivé díly pojmenovávají různé aspekty postmediálních přístupů, zatímco fotografie sama se nenápadně rozpouští v nespočetných formátech a nekonečné rozpinavosti digitálního prostoru. Zkoumání tohoto vesmíru prostřednictvím lidských smyslů a emocí se podobá věštění z noční oblohy z velké části zakryté mraky. A tak jako dříve reprezentovala nadpozemskou dimenzi, respektive nekonečnost prostoru a času především noční obloha, dnes se tato očekávání upínají podobným způsobem k digitálním sítím. Je tak stále přirozenější obracet se k virtualitě s pohledem tážajícím se na to, co nám sděluje nejen o nás v přítomnosti, ale i o naší budoucnosti. Vydání publikace bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2022 – oblast výtvarného umění.

6

Editorka: Jitka Hlaváčková

Autoři textů: Palo Fabuš, Lucia Gregorová Stach, Jitka Hlaváčková, Hana Janečková, Václav Janoščík, Jen Kratochvil, Vojtěch Márc, Andrea Průchová Hružová, Barbora Trnková, Pavel Vančát, Filip Vančo
Grafický design: Martin Odehnal
Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022

Mgr. Jitka Hlaváčková, Ph.D. je teoretičkou umění působící v Galerii hlavního města Prahy (od 2006), kde je kurátorkou sbírky fotografie a nových médií. Dosud zde připravila kolem třiceti výstavních projektů, mezi jinými *Zvuky Kódy Obrazy – Akustický experiment ve vizuálním umění* (2019) nebo *Pražský fantastický realismus 1960–1967*, a řadu monografických výstav. Několik let kurátorský vedla cyklus pro začínající umělce *Start Up*. V roce 2021 byla kurátorkou festivalu *m3 – umění v prostoru* a iniciátorkou symposia *Gesta emancipace*. V svém výzkumu se zabývá dějinami a teorií akustického umění, fotografie, videoartu a obecně měnícím reflektujícím technologie v postmediálních kontextech současného života. Paralelně se věnuje také zkoumání „veřejného jazyka umění“, tedy aktuálních urbánních a environmentálních uměleckých strategií v souvislosti se sociální, genderovou a komunitní problematikou. Absolvovala magisterské i doktorské studium dějin umění na FF UK.

7

Obálka katalogu *Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky. Role fotografie v postmediální době*, foto: Jonáš Verešpej

HEROIN CRYSTAL. GENERACE DEVADESÁTÝCH LET V GHMP

Katalog *Heroin Crystal. Generace devadesátých let v GHMP* vyšel ke stejnojmenné výstavě konané v Domě U Kamenného zvonu od 14. dubna do 28. srpna 2022.

Kniha představuje klíčové práce patnácti protagonistů generace „zlatých devadesátých“ (Křištof Kintera, Michal Pěchouček, Veronika Bromová, Markéta Othová, Jiří Černický, Federico Díaz, Milena Dopitová...). Jde o umělce, kteří vystavovali v Galerii hlavního města Prahy na samém počátku své umělecké dráhy, a stalo se až jakýmsi nepsaným pravidlem, že dosáhli výrazných úspěchů na domácí i zahraniční umělecké scéně. Aktivitu Galerie spjaté s umělci této generace v hektických letech 1994–2002 autorsky a kurátorsky připravovala dvojice mladých historiků umění, Olga Malá a Karel Srp. Kniha zahrnuje obsáhlou obrazovou část doprovázenou texty Michala Kolečka, Terezie Nekvindové, Jakuba Krále, Miroslava Petříčka a Olgy Malé. Samostatná závěrečná kapitola je věnována „Archivu“, který se v chronologickém sledu zabývá jednotlivými dvaceti dvěma výstavami a poskytuje vizuály dokumentárních materiálů jako jsou pozvánky, katalogy a fotografie z výstav a vernisáží i reakcí tisku. Název výstavy *Heroin Crystal* inspirovala stejnojmenná instalace a fotografie Jiřího Černického z roku 1999, která je charakteristická působivou vizualitou se zneklidňujícím podtextem typickým pro devadesátá léta obecně.

8

Editorka: Olga Malá
Autoři textů: Michal Koleček, Jakub Král, Olga Malá, Terezie Nekvindová, Miroslav Petříček
Bibliografie: Veronika Rubášová, Jiří Hůla / Archiv výtvarného umění
Grafický design: Anymade Studio
Vydala Galerie hlavního města Prahy v roce 2022

PhDr. Olga Malá je od roku 1987 zaměstnána jako kurátorka sbírky plastiky v Galerii hlavního města Prahy. Těžištěm její odborné práce jsou aktivity na poli současného umění, jejich převážná část je spjata právě s dlouholetým působením v Galerii hlavního města Prahy, kde autorsky a kurátorsky připravila řadu výstav doprovázených katalogy s odbornými texty. Intenzivně se také věnovala prezentaci českých umělců v zahraničí. Připravila dvě expozice v pavilonu České republiky na Bienále v Benátkách (Ivan Kafka, 1997; Veronika Bromová, 1999) a participovala na mezinárodních projektech: *Bovisa – Milano Europa* (2001), *Corps et traces dans la création tchéque 1962–2002* (Nancy, 2002), *Aus liebe – Die Generation der neunziger Jahre aus Prag* (Remscheid, 2003). V rámci výstav GHMP reflektujících aktuální evropskou scénu připravila s Karlem Srpem autorské výstavy *Other Times – Současné britské umění* (Dům U Kamenného zvonu, 2005) a reprezentativní výstavu

Close Echoes (Městská knihovna, Praha; Kunsthalle Krems, 1998) zahrnující britské hvězdné umělce devadesátých let (Mona Hatoum, Dinos & Jake Chapman, Douglas Gordon ad.). Olga Malá vystudovala dějiny umění a itaštinu na FF UK v Praze, kde složila i rigorózní zkoušku. Její pedagogická činnost je spjata se Západočeskou univerzitou v Plzni.

9

Obálka katalogu *Heroin Crystal*,
foto: Anymade Studio

PRAŽSKÁ PALLAS A MORAVSKÁ HELLAS 1902: AUGUSTE RODIN V ČECHÁCH A NA MORAVĚ

V roce 1902 navštívil Prahu a Moravu francouzský sochař Auguste Rodin. Tato cesta, spojená s jeho tehdy největší zahraniční výstavou, byla důležitá nejen pro sochaře samotného, ale zanechala nesmazatelné stopy i v místě návštěvy. Byla významná jak pro tehdejší generaci malířů a zejména sochařů, kterým pomohla ujasnit cestu k modernímu výtvarnému směřování, ale také předznamenala budoucí orientaci výtvarné scény k francouzskému umění. Na druhou stranu, z toho, co tehdejší umělecká a společenská elita považovala za důležité této významné návštěvě ukázat, můžeme dovodit i podstatné informace o prioritách a charakteru té doby.

Publikace, autorsky připravená ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy, Etnografickým ústavem Moravského zemského muzea v Brně a Galerie výtvarného umění v Hodoníně, se bude poprvé systematicky věnovat „doprovodnému programu“, který byl Augustu Rodinovi připraven. Na základě nového studia archivních pramenů, tj. časopisů, korespondence, osobních archivů aj. se bude snažit zmapovat důvody, proč – a to je jedno z hlavních témat publikace – přijel Auguste Rodin na Moravské Slovácko, kde navštívil *Výstavu slovenských a moravských výtvarných umělců* v Hodoníně, a kde u příležitosti jeho návštěvy proběhla téměř celoslovácká slavnost („U obcí, jimiž jsme projeli, čekala představenstva obcí, školní mládež, vyparáděné děvčice a snad i celá dědina.“ *Lidové noviny*, 3. června 1902). Celá „slavnost“ byla uměle připraveným, objednaným počinem, nevázícím se na žádné konkrétní události v životě venkova, jako jsou hody či jiné církevní svátky. Od toho se odvíjejí zkoumaná témata: jaká byla dobová role tzv. folklóru, jak byl domácím či zahraničním nemoravským návštěvníkům prezentován a jak se měnila jeho role, respektive jak byl využíván ve smyslu národní reprezentace v prostoru a čase. Publikace se pokusí zmapovat mechanismy společenských struktur, jak se utvářely na přelomu století a jejichž velká část přetrvala i do vzniku samostatného Československa. Dílčí témata budou věnována uměleckému spolku Mánes, fotografii jako emancipujícímu se médiumu a jeho podílu na vytvoření „paměťové stopy“ atd.

10

Auguste Rodin a Zdenka Braunerová
na dvoře domu Joži Uprky v Hroznové Lhotě, 2. 6. 1902,
pozitiv, Moravské zemské muzeum, Brno

Editorka: Helena Musilová
Autoři textů: Hana Dvořáková, Magdalena Juříková,
Helena Musilová, Vít Vlnas
Vydá Galerie hlavního města Prahy spolu
s nakladatelstvím Stará pošta, z. ú v roce 2022

IVAN MEŠTROVIĆ (1883–1962) SOCHAŘ A SVĚTOOBČAN

Publikace se zabývá místem chorvatského sochaře Ivana Meštroviće v kontextu sochařství ve střední Evropě na počátku 20. století. České země, ale především Praha, poutala mezinárodní kulturní pozornost již od devadesátých let 19. století, například i vzrůstajícím množstvím veřejných sochařských zakázek, stejně jako internacionálním a otevřeným kulturním prostředím. Publikace představí umělcovo dílo v souvislosti s francouzskými a českými sochaři (Auguste Rodin, Bohumil Kafka, František Bílek, Jaroslav Horejc aj.). Rovněž bude v textu zhodnocen jeho vztah k české futuristické umělkyni Růženě Zátkové, se kterou chorvatský sochař vedl milostnou korespondenci. Přes intenzivní sejití Meštroviće s českým prostředím neexistuje dosud v Čechách monografie, která by na jeho dílo nahlížela optikou těchto vazeb a pokusila se vysledovat oboustranný vztah. Předkládaná publikace tuto mezeru zaplňuje a představuje tohoto významného autora v širším kontextu středoevropské a obecně mezinárodní výtvarné scény. Editory katalogu jsou Sandra Baborovská (GHMP), Barbara Vujanović (Muzeum Ivana Meštroviće, Záhřeb) a Ondřej Vojtěchovský (FF UK). Vydání publikace bylo podpořeno grantem uděleným Ministerstvem kultury České republiky z programu Kulturní aktivity 2022 - oblast výtvarného umění.

12

Editoři: Sandra Baborovská (GHMP), Barbara Vujanović (Muzea Ivana Meštroviće, Záhřeb), Ondřej Vojtěchovský (FF UK)
Autoři textů: Sandra Baborovská, Aude Chevalier, Irena Kraševac, Hana Larvová, Marijan Lipovac, Alena Pomajzlová, Dalibor Prančević, Ondřej Vojtěchovský, Barbara Vujanović, Petr Wittlich
Grafický design: Robert V. Novák
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2022

Mgr. Sandra Baborovská, Ph.D. vystudovala dějiny umění na Univerzitě Karlově a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Od roku 2009 působí jako kurátorka v Galerii hlavního města Prahy, kde se věnuje především výstavám současného umění s přesahem do minulosti (Adéla Babanová: *Návrat do Adriaportu*, 2014; Radek Brousil: *Černá a bílá ve fotografii*, 2016; *Médium: figura*, 2017; *Éntomos: Hulačová – Keresztes – Janoušek*, 2018). Krátce po svém nástupu roku 2009 vytvořila spolu s Karlem Srpem dlouhodobou expozici *Po sametu* v Domě U Zlatého prstenu. Tamtéž spolupracovala také na koncepci cyklu *Start Up* pro začínající umělce, v roce 2014 na intervencích do piana nobile Colloredo-Mansfeldského paláce a na výstavách do 2. patra Staroměstské radnice. Předmětem jejího odborného zájmu je rovněž sochařství přelomu 19. a 20. století (*Neklidná figura. Expres v českém sochařství 1880–1914*, 2016) a současné umění v socio-politických souvislostech (*Karafiáty a samet. Umění a revoluce v Portugalsku a Československu 1968–1974–1989*, 2019).

Barbara Vujanović, Ph.D. vystudovala dějiny umění a francouzský jazyk a literaturu v roce 2007 na Filosofické fakultě Univerzity v Záhřebu. Od dubna 2009 je zaměstnána jako kurátorka v Meštrovićově studiu (Muzea Ivana Meštroviće) v Záhřebu. Od prosince 2006 do dubna 2009 pracovala jako výtvarná kritička pro *Vjesnik*. Pravidelně publikuje recenze ve *Vijenc* a *Kontura*, píše články do časopisů *Kvartal*, *Grafika*, *15 dana* a *Tema*. Od června 2009 je členkou redakční rady *Kontura*.

PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D. je odborným asistentem Ústavu světových dějin FF UK a vědeckým pracovníkem Ústavu pro studium totalitních režimů. Zabývá se zejména dějinami jihoslovanského prostoru ve 20. století a dějinami česko-jihoslovanských vztahů. Je autorem monografie *Z Prahy proti Titovi! Jugoslávská prosovětská emigrace v Československu* (česky 2012, chorvatsky 2016), spoluautorem knihy *V čase odkvétání. Československo a Jugoslávie v období pozdního socialismu, 1969–1989* (spolu s Janem Pelikánem) a byl členem autorského kolektivu knihy *Státy západního Balkánu v uplynulém čtvrtstoletí* (2016). Do syntézy *Dějiny Srbska* (2005, 2013, 2019) přispěl kapitolami o kulturním a společenském vývoji v 19. a 20. století.

13

Ivan Meštrović portrétnující Tomáše G. Masaryka, Lány, 1923,
repro: *Pestry týden*

SOCHAŘ A ARCHITEKT. KORESPONDENCE FRANTIŠKA BÍLKA S JOSEFEM FANTOU

Edice dosud nepublikované vzájemné korespondence sochaře Františka Bílka (1872–1941) a architekta Josefa Fanta (1856–1954) obsahuje množství neznámých informací o Bílkově raném tvůrčím období a některých jeho důležitých zakázkách. Fanta sice patřil k blízkým přátelům Julia Zeyera, jeho vztah s Bílkem byl nicméně příznačně komplikovaný a kontroverzní. Komentovaná a kontextualizovaná edice dopisů obou umělců je doplněna úvodní studií a několika dalšími – zde nově publikovanými – písemnostmi ozřejmujícími nesnadné Bílkovy počátky včetně osudového střetu s Myslbekem v září 1892.

Editor: Martin Krummholz

Autoři textů: Martin Krummholz, František Bílek, Josef Fanta

Grafický design: Anymade Studio

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2022

PhDr. Martin Krummholz, Ph.D. je historikem umění působícím na Univerzitě Palackého v Olomouci a na Ústavu dějin umění AV ČR. Mezi jeho badatelská témata se řadí barokní architektura a štuk, šlechtická sídla, krajinářské parky a české sochařství přelomu 19. a 20. století. Je autorem řady monografií a odborných článků publikovaných v Česku i v zahraničí. Připravil a kurátoroval m. j. výstavy *Clam-Gallasův palác. Johann Bernhard Fischer von Erlach. Architektura, výzdoba, život rezidence* (2007) a *Stanislav Sucharda 1866–1916: Tvůrčí proces / Creative Process* (Národní galerie Praha 2019–2020). Pro GHMP vytvořil průvodce Zámek Troja (2017) a nové stálé expozice Františka Bílka v jeho pražské vile a v Chýnově (2022).

František Bílek

Kaplička světic (titulní list), 1905,

litografie, papír, 375 × 254 mm, GHMP

14

MARGITA TITLOVÁ YLOVSKY

Publikace je koncipována jako doprovod k výstavě významné představitelky generace osmdesátých let, akční umělkyně, performerky, autorky instalací, výtvarné pedagožky a experimentátorky v oblasti propojení zvuku, přístrojových záznamů a výtvarných technik. Margita Titlová Ylovsky na počátku své tvorby v osmdesátých letech realizovala minimalisticky založené akce v přírodě a performance v interiéru, jejichž měřítkem bylo její vlastní tělo. Investice energie do finálního díla zůstala pro ni charakteristická dlouhodobě, i v období velkoformátových rituálně realizovaných kreseb. Exotičnost a znakovost v nich je silně osobní a neodvozená od známých zdrojů. Zkoumání tělesnosti v interakci s okolím a energie, kterou tělo vydává a vyzářuje a zároveň tak prozrazuje interní tajemství své psychodynamiky, to vše ji zaměstnává a inspiruje dodnes. Její tvorba byla a je kontinuitu a soudržnost uvažování, které v mnoha ohledech akcentuje ženské prvky a atributy s přirozeností a bez ideologizování. Její dnes už rozsáhlé dílo je protkáno autentickou a prudkou expresivitou, ale také korigovanými vztahy k vědeckým a technickým experimentům.

Katalog bude obsahovat odborné statě věnované její práci v osmdesátých a devadesátých letech, některé citace starších textů, aktuální rozhovor k současným autorčiným tématům a jejímu směřování a fotografický doprovod zaměřený na vystavená díla.

Editor: Miroslav Jiřele

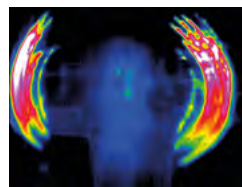
Autoři textů: Magdalena Juříková, Pavel Klusák, Margita Titlová Ylovsky

Bibliografie: Veronika Rubášová, Jiří Hůla / Archiv výtvarného umění

Grafický design: Tomáš Vrba, Aparat

Vydá galerie ETCETERA ART spolu s Galerií hlavního města Prahy v roce 2023

MgA. Miroslav Jiřele je kurátor a spolujitel Etcetera Auctions. Vystudoval Fakultu výtvarných umění v Brně, kde prošel ateliéry Konceptuální tendence a Grafika a vizuální komunikace. Působí jako kurátor se zaměřením na umění osmdesátých a devadesátých let s přesahem k nejmladší generaci autorů. Systematicky se věnuje trhu s uměním a jako konzultant pomáhá soukromým sběratelům s koncepcí sbírek i realizací akvizic.

Margita Titlová Ylovsky

Světlo a tma, z cyklu *Termovize*, 2007,
fotografie, 160 × 75 cm, majetek autorky

15

JITKA SVOBODOVÁ RETROSPEKTIVA

Galerie hlavního města Prahy připravuje retrospektivní výstavu legendární výtvarnice Jitky Svobodové. Její celoživotní tvorbu bylo možné charakterizovat několika pojmy – kresba, předmět, senzibilita, oproštěnost, koncentrovanost, čas – každý z nich shrnuje obrovské množství dalšího sdělení a možných výkladů. Autorka se v první polovině sedmdesátých let rozhodla opustit malbu a věnovat se kresbě; skrze toto médium se v plošných i prostorových realizacích dotkla základních otázek souvisejících jak se samotným tvořením, tak s procesem poznání.

Připravovaná výstava pro prostor Městské knihovny i tištěný průvodce po výstavě shrnou všechny důležité přístupy dosavadní tvorby Jitky Svobodové a naznačí východiska směrem k té budoucí. Tedy svět existujících předmětů (stoly a židle, stromy), jevů (například pohybujících se záclon) včetně tak důležitých témat, jako jsou stromy zobrazené v nejrůznějších médiích. Na počátku každé kresby Jitky Svobodové je soustředěné pozorování – předmětu, jevu nebo situace – umožňující vstřebat to podstatné. A to jak toho nejmenšího detailu, tak i uvědomění si, které vnější charakteristiky předmětu nebo jevu je možné pomínout. Pro toto zkoumání zvolila zdánlivě nejjednodušší motivy z okolního světa, nicméně kresby židli či hrnků nejsou kresbami skutečných židlí nebo hrnků, nejsou přepisem reality. Jsou esencí předmětu, vznikly spojením jeho vnějšího a vnitřního jsoucna, jsou jejich nezvratnou podobou, neboť odkazují k jejich fenomenologické podstatě. Samozřejmost, s níž jsou autorkou kresby předmětů předkládány, zároveň vzbuzuje neklid a napětí u diváka, kterého nutí promýšlet viděný svět odlišnou optikou, pracovat s vlastní pamětí a s vlastním dojmem z věcí samotných.

V rámci výstavního a publikačního projektu bude představen výběr z tvorby Jitky Svobodové, ucelené série i tematické celky mimo chronologické řazení, aby bylo vidět, jak autorka jeden námět průběžně proměňuje.

Jitka Svobodová (*1941) vystudovala Akademii výtvarných umění v Praze (1961–1967 Ateliér monumentální malby, 1973–1976 Ateliér restaurování). Pracovala jako restaurátorka a výtvarnice ve svobodném povolání, po sametové revoluci byla v roce 1991 jmenována profesorkou na AVU a do roku 2012 zde vedla ateliér – Školu kresby. Připravila řadu samostatných výstav v Česku i v zahraničí a zúčastnila se mnoha výstav kolektivních, její práce jsou zastoupeny ve významných veřejných i soukromých sbírkách. Patří k nejvýraznějším a nejosobitějším autorkám působícím na české výtvarné scéně.

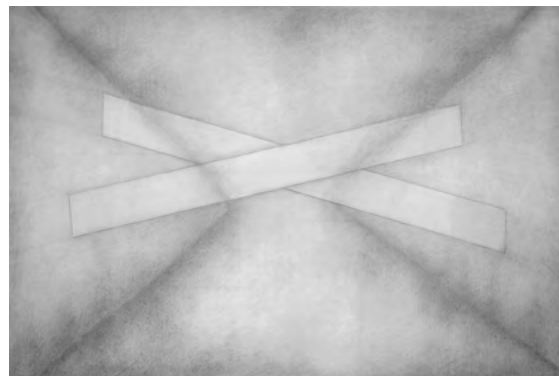
Editorka: Helena Musilová
Autoka textů: Helena Musilová
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

Mgr. Helena Musilová vystudovala dějiny umění a historii na Semináři dějin umění Masarykovy univerzity v Brně. V minulých letech působila jako kurátorka v Muzeu umění Olomouc a v Národní galerii v Praze, přednášela na Katedře fotografie FAMU v Praze a na Semináři dějin umění FF MU Brno. Do května roku 2021 pracovala jako hlavní kurátorka v Museu Kampa v Praze. V současnosti působí v Galerii hlavního města Prahy jako náměstkyně pro odbornou činnost a zároveň jako hlavní kurátorka. Věnuje se českému a středoevropskému umění 20. století, zejména situaci na výtvarné scéně v šedesátých až osmdesátých letech s akcentem na výměnu a pohyb názorů a inspiračních zdrojů v nesvobodném prostoru období tzv. normalizace. Vedle toho se zabývá systémem organizace muzejní a galerijní práce a dalšími otázkami spojenými s galerijním provozem.

16

17

Jitka Svobodová, *Přeplepená obálka*, 1977,
tužka na papíře, 490 × 715 mm, GHMP

MYŠLENÍ OBRAZEM ANEB VIZUÁLNÍ PŘÍBĚHY MIROSLAVA PETŘÍČKA

Setkání s obrazem je událost. Obraz neukazuje, nýbrž působí. Zatímco materiálem filozofie je pojem, v umění je to výraz a obraz. Myšlení obrazem je odpovědí na setkání s touto vizuální událostí. Neznamená ani ilustraci, ani vizuální zprostředkování myšlenky, nýbrž specifický způsob, jak podnítit myšlení - myslet namalované. Komentář Miroslava Petříčka provede diváka labyrintem uměleckých děl, reprezentujících různé formy „setkání - vizuálních událostí“: od abstraktního smyslového vjemu přes hledání tvaru po konstruování ideje, tedy myšlenkového systému.

Miroslav Petříček je předním českým filozofem a estetikem, jehož hlavním zájmem je reflexe vizuálního umění. Své myšlenky o aspektech vizuálního jazyka umění představil již v mnoha textech, mimo jiné i v knize *Myšlení obrazem*. Také k několika výstavním projektům GHMP přispěl svými texty a komentáři. Vedle toho je autorem překladů desítek zásadních filozofických knih z nichž po roce 1989 bohatě čerpalo české umění i estetika (Henri Bergson, Theodor Adorno, Jacques Derrida, Emmanuel Levinas, Maurice Merleau-Ponty, Michel Foucault, François Lyotard, Gilles Deleuze a další). Také proto vznikla myšlenka výstavy a katalogu, které by představili Petříčkovy úvahy o vizuálním jazyce nikoliv formou textů, ale labyrintem obrazů, resp. vizuálních vjemů zprostředkovaných uměleckými díly.

Editorky: Jitka Hlaváčková, Helena Musilová

Autoři textů: Jitka Hlaváčková, Miroslav Petříček, Kateřina Štenclová
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

Paul Valery, kresba, *Forma z rukopisu Sešitů XXV*,
kolem 1935, Paris: Les Éditions universelles, 1948

18

ŽIJU FILM

„Film je forma, která myslí, a myšlenka, která formuje.“
Jean-Luc Godard

Výstavní projekt má ambici přenést filmovou teorii, analýzu a řeč do prostoru galerie a doprovodné publikace. Analýzy filmů se staly zdrojem pro současné vizuální umělce (Zbyněk Baladrán, Tomáš Svoboda, Ján Mančuška, Josef Bolf, Roman Štětina, Daniel Pitín, Adéla Babanová, Mark Ther). Výstava a katalog budou pracovat s dekonstrukcí filmového materiálu a jednotlivými ukázkami ze zásadních snímků, které ovlivnily vizualitu výtvarného umění.

Editorka: Sandra Baborovská

Autorka textů: Sandra Baborovská et al.

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

19

Ján Mančuška, *Odlesk / Reflection*, 2008,
digitalizovaný film, 11:23 min, ed. 1/2, GHMP

Katalog naváže na výstavu Raši Todosijeviče v nejširší možné míře jejího zachování a zároveň respektování povahy autorova díla. Stejně jako je jeho dílo velmi široké co do užitých témat a příslušejících médií, bude i kniha odrazem a zpřítomněním autorských strategií akcentovaných ve výstavě. Protože výstava samotná nebude retrospektivní přehlídkou, ale daleko spíše aktualizací a zhmotněním témat, kterými se autor od konce šedesátých let až do současnosti zabýval. Rytmus jak výstavy, tak katalogu nebude podléhat přísné logice datací a vrocení, ale daleko spíše bude druhotným autorským a kurátorským vyprávěním o díle a umění, na jejichž podstatu se Todosijevič sám sebe už více než půlstoletí neustále doslovně táže.

Raša Todosijevič (* 1945) je Srbský umělec patřící do první generace neoavantgardních umělců tzv. nové umělecké praxe, která se začala rozvíjet v poměrně liberálním prostředí bývalé Jugoslávie na počátku sedmdesátých let 20. století. Společně s Marinou Abramović, celosvětově respektovanou umělkyní vycházející stejně jako Todosijevič z bělehradské umělecké scény druhé poloviny dvacátého století, patří k nejvýraznějším umělcům bývalé Jugoslávie a dnešního Srbska.

Editor: Jakub Král

Autor textů: Jakub Král

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

PhDr. Jakub Král působí od roku 2014 v Galerii hlavního města Prahy postupně na pozicích odborného správce sbírek, od roku 2018 současně také na pozici kurátora výstav a od roku 2021 jako kurátor sbírky kresby a grafiky. Zároveň přednáší na Katedře výtvarné výchovy a kultury na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. V současnosti je doktorandem na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Ve své aktuální činnosti badatelské a kurátorské se v nejširším rámci zabývá středo-východoevropským a východoevropským neoavantgardním uměním a souvislostem se současným uměním z hlediska jejich interpretace. V GHMP se podílel či spolupodílel na cyklu výstav pro začínající umělce *Start Up* a na výstavách *Eduard Steinberg, From Moscow to Paris* (2017, společně s H. P. Riesem), *Sonda 1, Příběh slovenského (post) konceptuálního umění na Slovensku* (2018–2019, společně s Vladimírem Beskidem) a připravil výstavu Rudolfa Sikory a Vladimíra Havlíka *Sníh, kámen, hvězda, strom* (2020). Některé výstavní projekty realizoval i mimo GHMP.

20

21

OSTROVY SNŮ
MARIE LUKÁČOVÁ, PAULINE CURNIER JARDIN AD.

Výstavní katalog zachytí unikátní podobu výpravných výstavních instalací mezinárodně etablovaných autorek, jejichž díla tvoří své vlastní ekosystémy tvořené reálným i filmovým prostředím. Kombinují pohyblivý obraz (film a videoart) s objektovými instalacemi a vytvářejí pro diváka komplexní a intenzivní zážitky. Série těchto prostředí, zahrnujících také kresby a další umělecké formáty, vtáhne diváka hluboko do tvorby umělkyní zabývajících se z různých aspektů primárně ženskou tematikou. Autorské příběhy se v metaforické rovině dotýkají naší společné současné reality a vytahují z ní na světlo zásadní a komplikované momenty z různých období života ženy: dospívání, produktivního života a stáří, jež vyvstávají v éře digitálních sítí, posthumanismu a globálních eko-sociálních krizí.

Marie Lukáčová je absolventkou pražské UMPRUM, pedagožkou CAS FAMU a jednou z mála umělkyní zabývajících se v Čechách náročnou videoartovou produkcí. Pracuje především v médiu pohyblivého obrazu a videoinstalace a s angažovanými motivy z oblasti genderu, politiky, mytologie, geologie nebo vědy. Pohybuje se napříč různými časovými rovinami a lokacemi a skrze specifické narativy i poetiku se vyjadřuje k otázkám naší nejisté budoucnosti.

Editorky: Jitka Hlaváčková, Marie Lukáčová
Autoři textů: Jitka Hlaváčková et al.
Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

22

Marie Lukáčová, *Orla*, 2021-2022, animace - video

23

RESTAUROVÁNÍ NENÍ RESTAURACE

Restaurování uměleckých děl a plastik ve veřejném prostoru má svá specifika. Většina historických soch či pomníků jsou kulturní nemovité památky a k jejich údržbě, konzervaci či restaurování se musí přistupovat citlivě s ohledem na jejich památkovou hodnotu. Galerie hlavního města Prahy pečuje o nejvýznamnější pomníky, sochy a sousoší v Praze. Pro různé materiály je třeba používat specifické techniky nebo technologie, s citem a rozmyslem využívat i ty nejmodernější postupy nebo prostředky. Protichůdné názory veřejnosti na rychlost, kvalitu nebo míru restaurování veřejných plastik vycházejí z představy, že po restaurování by umělecké dílo mělo být „čisté“. V publikaci se pokusíme ukázat, jak se odborně čistí, restaurují a konzervují různé historické materiály a co je pro zachování uměleckého díla ve veřejném prostoru podstatné. Živá praxe správy veřejné plastiky s sebou přináší historiky úsměvné, rozčilující i ty k vysloveně k pláči. Publikace je určena pro širokou veřejnost. Ilustrace a komiksy k příkladům z praxe doplní odbornější popisy restaurátorských technik i vlastností používaných materiálů a rozhovory s restaurátory, památkáři, kurátory a umělci.

Editorka: Marie Foltýnová

Autoka textů: Marie Foltýnová

Vydá Galerie hlavního města Prahy v roce 2023

24

Mgr. Marie Foltýnová, Ph.D. působí v Galerii hlavního města Prahy od roku 1997, kde pracovala do roku 2004 nejdříve jako externí lektorka a posléze vedoucí lektorských programů, výtvarného ateliéru a kurzů Galerie hlavního města Prahy. V letech 2009–2012 pracovala jako odborná památkářka v oddělení evidence movitých památek územního pracoviště Střední Čechy. V roce 2012 se vrátila do GHMP na pozici kurátorky veřejné plastiky. Od roku 2018 vede Oddělení správy veřejné plastiky GHMP. Od roku 2016 spolupracovala na přípravě a následně implementaci programu Umění pro město zaměřeného na systematickou podporu současného umění ve veřejném prostoru ze strany hlavního města Prahy. Absolvovala magisterské i doktorské studium dějin umění na FF UK.

Demontáž sousoší sv. Františka Borgiáše z Karlova mostu, 2012,
foto: Archiv restaurátorských zpráv GHMP

25

PUBLIKACE VYDANÉ GALERIÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY V ROCE 2021 V ROCE 2021

Nejistá sezona

Koncepce: Magdalena Juříková
Autoři medailonů: Jitka Hlaváčková,
Magdalena Juříková, Jakub Král,
Olga Malá

Grafická úprava: Anymade Studio
Fotografie: Hana Hamplová
Překlad: Tomáš Míka
Redakce: Ondřej Krochmalný
Produkce: Lucia Horňáková

Jan Jedlička

Editoři: Jitka Hlaváčková, Jan Jedlička
Texty: Bruno Corà, Jitka Hlaváčková,
Friedemann Malsch, Marie
Rakušanová, Kateřina Svatoňová
Grafická úprava: Trix Wetter
Fotografie: Jacqueline Burckhardt,
H. J. Henn, Jan Jedlička, Ursula
Jedlička, Reto Kaufmann, Oto Palán
Překlady do angličtiny: Adrian Dean

Překlady z angličtiny: Olga Neumanová
Překlady z němčiny: Lenka Vosičková
Sazba a předtisková úprava:
Marek Jodas
Redakce textů: Jana Jebavá,
Kristýna Bartoš (studio Datle)
Produkce: Anna Kulíčková

Jiří Thýn

Mičeni, torzo, přítomnost

Editorka: Sandra Baborovská
Texty: Sandra Baborovská, Adam
Mazur, Mariana Serranová
Grafická úprava: Anymade Studio
Fotografie: Ondřej Polák, Tomáš
Souček, Jiří Thýn
Překlady do angličtiny: Stephan
von Pohl
Redakce textů: Ondřej Krochmalný
Produkce: Anna Kulíčková

Dům U Kamenného zvonu

Editorka: Marie Foltýnová
Texty: Marie Foltýnová, Tadeáš Kadlec,
Vladimír Plichta, Petr Skalický

Redakce textů: Eva Hrubá
Grafická úprava: Lenka Jasanská
Fotografie: Martin Micka, Tomáš Souček
Produkce: Anna Kulíčková

František Bílek (1872–1941)

Editorka: Hana Larvová
Texty: Aleš Filip, Xavier Galmiche,
Martin Jindra, Dagmar Koudelková,
Milan Kreuzzieger, Hana Larvová,
Jaroslav Med, Dana Mikulejská,
Marcela Mrázová, Roman Musil,
Jan Rous, Milouš Růžička, Otto
M. Urban, Josef Vojvodík, Jindřich
Vybíral, Petr Wittlich
Bibliografie, seznam výstav a soupis
děl: Polana Bregantová, Marie
Halířová, Dagmar Koudelková, Milan
Kreuzzieger, Pavel Myslín, Hana
Larvová, Veronika Rubášová
(Archiv výtvarného umění, z. s.)
Grafická úprava: Michal Slejška
Fotografie: Irena Armutidisová,
Jaroslav Bárta, Matěj Bárta,
Dana Cabanová, Jan Diviš, Hana
Hamplová, Václav Jirásek, Aleš
Jungmann, Bedřich Kolář, Michaela
Kvítková, Blanka Lamrová, Oto
Palán, Prokop Paul, Jan Pospíšil,
Milan Posselt, Bohuslav Sýkora,
Miloslav Šebek, Gabriel Urbánek,
Antonín Vodák, archiv Galerie
hlavního města Prahy, archiv
Krajské galerie výtvarného umění
ve Zlíně, fotoarchiv Středočeského
muzea v Roztokách u Prahy,
sbírky Židovského muzea
v Praze, soukromý archiv

Jazyková redakce a korektury: Alena
Benešová, Dana Mikulejská
Překlad do angličtiny: Adrian Dean,
Tomáš Míka, C. Morris, Howard
Sidenberg, Jan Šefranka, Vladimíra
Šefranka Žáková, Jan Valeška
Překlad z francouzštiny:
Monika Mračková
Jazyková redakce a korektury
anglického překladu: Richard Drury,
Vladimíra Šefranka Žáková
Úprava fotografií: FPS REPRO s r.o.
Produkce: Veronika Benešová
Hudečková, Anna Kulíčková

Martin Zet Hvězda

Editor: Miroslav Olšovský
Texty: Petr Hrbáč, Vít Janota,
Zuzana Lazarová, Petr Maděra,
Benoit Meunier, Miroslav Olšovský,
Publius Ovidius Naso, Josef Straka,
Robert Wudy
Grafická úprava: Martin Zet
Fotografie: Ondřej Besperát,
Michal Kovář, Jan Trejbal, Adam
Zet, Martin Zet
Překlad z francouzštiny: Jakub Vaněk
Redakce textů: Antonín Petruželka

Knihkupectví GHMP

v Domě U Kamenného zvonu
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno pouze v době konání výstav)
út–ne 10–20 h

v Colloredo-Mansfeldském paláci
Karlova 189/2 110 00 Praha 1
Z důvodu rekonstrukce střešního
pláště je Colloredo-Mansfeldský palác
od 4. dubna 2022 do odvolání pro
veřejnost uzavřen.

v Domě fotografie
Revoluční 1006/5
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno pouze v době konání výstav)
út–st 10–18 h, čt 10–20 h, pá–ne 10–18 h

v Městské knihovně
Mariánské náměstí 98/1
110 00 Praha 1 – Staré Město
(otevřeno v době konání výstav)
út–st 10–18 h, čt 10–20 h, pá–ne 10–18 h

Galerie hlavního města Prahy
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1

Bílková vila
Mickiewiczova 233/1
160 00 Praha 6

Colloredo-Mansfeldský palác
Karlova 189/2
110 00 Praha 1

Dům fotografie
Revoluční 1006/5
110 00 Praha 1 – Staré Město

Dům Františka Bílka v Chýnově
Údolní 133
391 55 Chýnov u Tábora

Dům U Kamenného zvonu
Staroměstské náměstí 605/13
110 00 Praha 1 – Staré Město

Městská knihovna, 2. patro
Mariánské náměstí 98/1
110 00 Praha 1 – Staré Město

Zámek Troja
U Trojského zámku 1/4
170 00 Praha 7

E-shop ghmp.cz

22 ART 22 BOOK 22 FAIR 22

ABF

Galerie hlavního města Prahy, Zámek Troja
VSTUP Z D A R M A

G HMP
24.-25.9.2022